

[Svend E. Johansen.]

bordet i sin Skrivebordsstol og overvejer, hvad der nu er klogest og bedst at gøre.

Han fik Erstatning, men han fik en Erstatning, der i sig selv var ganske meningsløs. Jeg vil gerne dør citere en Skrivelse, som Redaktør Vigen i 1930 sendte til Højesteretssagfører Graae, og hvor han netop over for dette Spørgsmaal udbad sig en Forklaring. Han siger:

„Disse Indrømmelser, Statsbanerne gav Fabrikant Jacobsen, kan i grove Træk opgøres som følger: To Aars Lejefritagelse, det var 30 000 Kr., 8 Aars Lejenedsættelse, det var 40 000 Kr., og 2 Aars Lejenedsættelse yderligere, det var 6 000 Kr., i alt 76 000 Kr. Mellemetagen var af Jacobsen og Banechefen kalkuleret til at give en aarlig Indtægt af 10 000 Kr. i 18 Aar, i alt 180 000 Kr. Der mangler altsaa til fuld Erstatning af det Indtægtstab, der knytter sig til Mellemetagen, og ifølge Kalkulationen af 25. Marts 1924 180 000 Kr. minus 76 000 Kr., det vil sige 104 000 Kr. Herfra bør imidlertid gaa den Indtægt, Jacobsen kan opnaa ved Udlejning af Mellemetagen. Regner man for de 18 Aar med en samlet Lejeindtægt af 30 000 Kr., fremkommer der et udækket Beløb af 104 000 Kr. minus 30 000 Kr., det vil sige 74 000 Kr.“

Og efter en længere Udredning slutter Redaktør Vigen dette Brev med at sige:

„Fabrikant Jacobsen har saaledes ikke udnyttet Statsbanernes Tvangssituation, nemlig den Tvangssituation, de var i, fordi Publikum var utilfreds med Garderoben. Derimod er Forholdet det, at Statsbanerne har kunnet drage Fordel af den Situation, hvori han var stedt, da han underskrev Tillægskontrakten.“

Jeg mener, Sol og Vind skal deles lige, og har Statsbanerne virkelig med Tillægskontrakten vist sig imødekommende og kulante og storsindede, saa skal det ogsaa siges. Men jeg kunde i denne Forbindelse have Lyst til at gengive en ganske uvildig Mands Syn netop paa dette Spørgsmaal om Tillægskontrakten af 1927; Højesteretssagfører Henriques skriver i et Responsum, som Overretssagfører Pürschel har bedt ham om at afgive i Sagen, følgende:

„Som Sagen foreligger for mig, er jeg ikke i megen Tvivl om, at Statsbanerne ikke har behandlet Konsul Jacobsen hensynsfuldt. Den Nyordning, der i Konsul Jacobsens daværende økonomiske Nødtilstand blev truffet vedrørende Garderoben, gik jo i Virkeligheden ud paa, at

Banerne tog det bedste til sig selv mod en kun tilsyneladende Forbedring af Konsul Jacobsens Lejeforpligtelse.“

Jeg tror ikke, man kan sige; at Højesteretssagfører Henriques er Part i Sagen, men jeg tror, man har Lov til at hævde, at denne Udtalelse har en meget stærk Vægt netop i den foreliggende Situation, hvor der ikke er Tvivl om, at Resultatet i hvert Fald var en Udnyttelse af Jacobsens Nødtilstand. Jeg kan ikke granske Hjerte og Nyrer — og lad saa være, at det ikke har været Meningen at foretage denne Udnyttelse, Kendsgerningen er, at den blev foretaget. Men netop da vi er inde paa en Omtale af Statsbanernes moralske Handling, som den højtærede Trafikminister i øvrigt ikke udtalte sig saa tydeligt om, som jeg kunde have ønsket — han fastslog blot, at Fejlene for længst var berigtiget, hvad jeg altsaa benægter; da man ikke har berigtiget Fejlen med Hensyn til det manglende Areal; man har som Led i en Overenskomst, hvor man har faaet tilkæmpet sig andre Fordele, betalt disse 3 000 Kr. som et Led i den generelle Ordning — netop i den Forbindelse vil jeg gerne nævne et Eksempel; der stiller Statsbanernes Forretningsprincipper i en Belysning, jeg ikke synes er rimelig og rigtig, ikke for en Privatmand, end mindre for en Statsinstitution.

Da man gennemførte Tillægskontrakten af 1927, forlangte Banerne indføjet en Bestemmelse om, at de stod frit, saaledes at de kunde udleje Grund og Rum til hvem de vilde og til hvad de vilde. Denne Bestemmelse kæmpede Jacobsen saa energisk imod, at den ikke kom med i Kontrakten, men Statsbanerne tilføjede, at de forbeholdt sig at disponere over Arealerne og udleje Rummene paa Østerport Station, som de ønskede.

Højesteretssagfører Gorrissen siger i sin Skrivelse af 8. Maj 1933 til Fabrikant Jacobsen:

„Jeg tilføjer, at det, man efter min Mening med størst Styrke kan angribe Statsbanerne paa, slet ikke er den gamle Historie, men den Fremgangsmaade, man har brugt med Hensyn til Indretning af konkurrerende Virksomheder i Bygningen paa Østbanegaarden. Her staar Statsbanerne efter min Mening virkelig moralsk svagt, selv om man juridisk ikke kan komme dem til Livs.“

Forholdet er det, at man i 1931—32 — jeg husker ikke Aarstallet saa nøje — moderniserer Østerport Station og ved den Modernisering indretter Udsalgssteder i Østerport Station, som er i direkte Konkurrence med